

การพัฒนาแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสมชุด
เศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Development of collaborative learning model (CSCSR) using multimedia
Economics Knowledge Set, Social Studies, Religion and Culture Learning
Group, for Grade 4 students

ศิริพร ศรีขาวรส

Siriporn Srikhaoros

โรงเรียนบ้านห้วยทราย อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Ban Huai Sai School, Mae Wadi District, Roi Et Province

Roi Et Primary Educational Service Area Office 3

Email: Srikhaorot@gmail.com

Received: 26 November 2025; Revised: 7 December 2025; Accepted: 4 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ (CSCSR) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบดังกล่าว และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว การวิจัยเป็นแบบวิจัยและพัฒนา (R&D) กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 18 คน และครูผู้สอนสังคมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด 10 คน คัดเลือกแบบเจาะจง ใช้เวลาในการทดลอง 16 ชั่วโมง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 40 ข้อ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ 20 ข้อ มีค่าความตรงระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การออกแบบและพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่า E1/E2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการเรียนรู้ (CSCSR) ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญคือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการสอน และการประเมินผล โดยกระบวนการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) สร้างจินตนาการ (Create your imagination) (2) แสวงหาความรู้ (Seek knowledge) (3) เชื่อมความสัมพันธ์ (Connect relationships) (4) สรุปผลงาน (Summary of work) และ (5) สะท้อนผลลัพธ์ (Reflect on results) รูปแบบที่พัฒนามีประสิทธิภาพ 85.85/87.50 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูง

กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนรวมทั้งครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบดังกล่าวในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR), สื่อประสมชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้, กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Abstract

The objectives of this research are (1) develop and find out the effectiveness of learning models (CSCSR) in the Social Studies, Religion and Culture subject group for Grade 4 students.; (2) compare students' learning achievement before and after learning through the CSCSR model; and (3) study students' satisfaction with the model. The study employed a Research and Development (R&D) design. The target group consisted of 18 Grade 4 students from Ban Huai Sai School under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 3, and 10 elementary social studies teachers in Roi Et Province, all selected by purposive sampling. The experimental period lasted 16 hours. The research instruments included: (1) the CSCSR learning model, (2) lesson plans based on the CSCSR model, (3) a 40-item learning achievement test, and (4) a 20-item satisfaction questionnaire. The validity value is between 0.67-1.00 and the reliability value of the whole version is equal to 0.90. The research procedure consisted of four phases: analysis of basic information, design and development, implementation, and evaluation. Data were analyzed using E1/E2 efficiency values, percentage, mean, standard deviation, and the dependent samples t-test.

The results showed that:

1) The CSCSR learning model comprised four main components: principles, objectives, instructional process, and evaluation. The instructional process included five steps: (1) Create your imagination, (2) Seek knowledge, (3) Connect relationships, (4) Summary of work, and (5) Reflect on results. The developed model had an efficiency of 85.85/87.50, which was higher than the established criterion of 80/80. 2) Students' post-test learning achievement scores were significantly higher than their pre-test scores at the .05 level. 3) Both students and teachers expressed the highest level of satisfaction with the CSCSR model using the *"Interesting Economics"* multimedia learning set.

Keywords: Development of collaborative learning model (CSCSR), multimedia Economics Knowledge Set, Social Studies Religion and Culture Learning Group, Grade 4 students

บทนำ

การศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนานุชนให้มีคุณภาพทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา

การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พร้อมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่มุ่งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ยังมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกด้าน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย สิ่งแวดล้อม และจิตสาธารณะ รวมทั้งเสริมความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อวางรากฐานทางการเงินและเศรษฐกิจให้แก่ผู้เรียนให้พร้อมรับความท้าทายในโลกยุคแข่งขัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนโรงเรียนบ้านห้วยทราย อำเภอยะรัง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ยังประสบปัญหา เช่น นักเรียนขาดความเข้าใจ ขาดการเชื่อมโยงความรู้ และขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการบรรยายเพียงรูปแบบเดียว ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 60.82 ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 (สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ, 2561) นอกจากนี้ ยังพบปัญหา ความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีส่วนร่วมของผู้เรียนที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งการขาดทักษะการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการประยุกต์ใช้แนวคิด “CSCSR” ที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะ (Competency) ทักษะ (Skill) คุณลักษณะ (Character) และความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) จึงเป็นแนวทางที่สามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้และการทำงานได้อย่างมีคุณภาพ ตอบโจทย์การเรียนรู้ยุคใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ตามแนวคิดของจอยซ์และเวลล์ (Joyce and Weil, 2020) รูปแบบการเรียนการสอนควรพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียน หลักสูตร และสังคม เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสมชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางยกระดับคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และพัฒนาผู้เรียนให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อ ประสม ชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ เพื่อ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) เป็น การวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2567 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สำหรับใช้ในการ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การออกแบบและพัฒนา (Design and Development) เป็นการพัฒนาแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนารูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้ โดยยึดหลักการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อหลายรูปแบบ (multimedia) และการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ (collaborative learning) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของรูปแบบ เช่น แนวคิด หลักการ ขั้นตอน การจัดกิจกรรม เครื่องมือ และตัวชี้วัดผลลัพธ์

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยครั้งที่ 2 (Research: R2) – กำนารูปแบบไปใช้จริง ดำเนินการทดลองใช้ รูปแบบ CSCSR ที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยทราย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้จริงในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) – การประเมินและปรับปรุงรูปแบบประเมิน ประสิทธิภาพของรูปแบบ CSCSR โดยใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบ ผลการสังเกต และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอน นำผลประเมินมาปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ก่อนเผยแพร่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยทราย ปีการศึกษา 2567

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน ที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นห้องเรียนที่เปิดสอนรายวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นที่ตรงกับการวิจัย

2) ครูผู้สอนสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 10 คน ที่คัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อใช้ในการประเมินรูปแบบและสื่อประสม

3. ด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนารูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสมชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ โดยใช้เนื้อหาจากรายวิชาพื้นฐาน สาระที่ 3: เศรษฐศาสตร์ โดยจัดทำขึ้น 6 เรื่อง ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ, เล่มที่ 2 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ, เล่มที่ 3 เรื่อง สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค, เล่มที่ 4 เรื่อง อยู่อย่างพอเพียง, เล่มที่ 5 เรื่อง พึ่งกันบ้าง แะกันบ้างทางเศรษฐกิจ, และเล่มที่ 6 เรื่อง หน้าที่ของเงิน

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. รูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสมชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ มีองค์ประกอบดังนี้: หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการสอน และการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการสอน 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างจินตนาการ (C: Create your imagination) ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ (S: Seek knowledge) ขั้นที่ 3 เชื่อมความสัมพันธ์ (C: Connect relationships) ขั้นที่ 4 สรุปผลงาน (S: Summary of work) ขั้นที่ 5 สะท้อนผลลัพธ์ (R: Reflect on results) โดยรูปแบบการ

ร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.85/87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการร่วมมือเชื่อม การเรียนรู้ (CSCSR) พบว่าผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้ สื่อประสม ชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t
ก่อนเรียน	18	40	12.23	2.33	40.76	19.09
หลังเรียน	18	40	22.00	4.09	87.50	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า การทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเท่ากับ 12.23 คะแนน และคะแนน ทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 22.00 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนน หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดย ใช้สื่อ ประสม ชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดย ใช้สื่อ ประสม ชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 18 คน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.51	0.59	มากที่สุด
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.70	0.51	มากที่สุด
3. ด้านครูผู้สอน	4.69	0.45	มากที่สุด
4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน	4.60	0.51	มากที่สุด
5. ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้	4.41	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย	4.58	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 2 โดยรวมความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนใน ระดับมากที่สุด จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.51) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.45) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.59) ($\bar{X} = 4.60$, S.D. =

0.51) และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และต่ำสุดอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.41$, $S.D. = 0.63$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) จากผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสมชุด *เศรษฐศาสตร์น่ารู้* สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมตามการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งสามารถนำไปใช้จริงในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการออกแบบและพัฒนาตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (R1) การออกแบบและพัฒนานวัตกรรม (D1) การทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย (R2) และการประเมินผลนวัตกรรม (D2) โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลจากนักเรียน ครูผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบ CSCSR ที่มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการสอน และการประเมินผล ซึ่งกระบวนการ เรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ การสร้างจินตนาการ (C) การแสวงหาความรู้ (S) การลงมือทำกิจกรรม (A) การสรุปผลงาน (S) และการสะท้อนผลลัพธ์ (R) ช่วยพัฒนาทักษะการคิด การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และความรับผิดชอบ ของผู้เรียน ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบเท่ากับ 85.85/87.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงถึง ประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับงานของอุเทน วาหา (2560) ที่พบว่ารูปแบบ การเรียนรู้ที่พัฒนามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมี นัยสำคัญ รวมถึงสอดคล้องกับมัทนา สติธย (2564) ที่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้าง ความรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม นครพนมเมืองมหัศจรรย์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่ามีประสิทธิภาพ 82.76/89.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการ เรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสมชุด *เศรษฐศาสตร์น่ารู้* สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสิทธิภาพของรูปแบบดังกล่าวในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะเมื่อ ผสานกับสื่อประสมที่ช่วยกระตุ้นความสนใจและเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกในชั้นเรียน ความสำเร็จของ ผลสัมฤทธิ์สามารถอธิบายได้จากองค์ประกอบของรูปแบบ CSCSR ที่ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ สร้างจินตนาการ แสวงหาความรู้ เชื่อมความสัมพันธ์ สรุปผลงาน และสะท้อนผลลัพธ์ ซึ่งสนับสนุนการคิด วิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารระหว่างผู้เรียน รูปแบบนี้สอดคล้องกับแนวคิด Zone of Proximal Development (ZPD) ของ Vygotsky (1978) ที่ชี้ว่าการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนที่มีความสามารถ มากกว่าเล็กน้อยช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้สื่อประสมยังตอบสนอง แนวคิดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Multimedia Learning ของ Mayer (2001) ที่ระบุว่าการนำเสนอข้อมูลด้วย ภาพ เสียง และกิจกรรมเชิงโต้ตอบช่วยเพิ่มการเข้าใจและการจดจำในระยะยาว อีกทั้งยังเสริมแรงจูงใจภายใน ของผู้เรียน ตามแนวคิดของ Deci และ Ryan (1985) ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมมากขึ้น สื่อประสมที่เชื่อมโยงบริบททางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มี ความหมายและสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับงานของวิมลรัตน์ รูปแก้ว (2565) ชยา ภรณ์ เค้านา (2561) และญดาภัก กิจทวี (2560) ที่พบว่านวัตกรรมการเรียนรู้ร่วมกับสื่อประสมช่วยเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น สรุปได้ว่าการนำรูปแบบ CSCSR โดยใช้สื่อประสมชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับแนวทางการ
พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อประสม และเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งอยู่ในช่วงวัย
ที่ต้องการทั้งการสนับสนุนจากครูและแรงเสริมจากเพื่อนร่วมชั้น

3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการ
เรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสมชุด เศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบ CSCSR
ดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมสะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบ CSCSR โดยใช้สื่อประสมชุด
เศรษฐศาสตร์น่ารู้ สามารถตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งในด้านการ
สร้างจินตนาการ การแสวงหาความรู้ การเชื่อมความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสนุกสนาน การมีส่วนร่วมใน
กิจกรรม และความภาคภูมิใจในตนเอง ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นรินธร วงศ์สา
(2561) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเรื่องเพศศึกษาโดยใช้รูปแบบ CIPPA สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 3 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.54
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญดาภักดิ์ กิจทวี (2560) การพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพของนักศึกษาครูสังคมศึกษา พบว่าความพึงพอใจของ
นักศึกษาครูต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน 0.42

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) ร่วมกับสื่อประสม
เศรษฐศาสตร์น่ารู้ สำหรับนักเรียน ป.4 พบว่ามีคุณภาพ เหมาะสม และช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ได้อย่างชัดเจน กระบวนการพัฒนาครอบคลุมการวิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบนวัตกรรม ทดลองใช้ และ
ประเมินผลด้วยวิธีผสม โครงสร้างการสอน 5 ขั้น ได้แก่ สร้างจินตนาการ แสวงหาความรู้ เชื่อมความสัมพันธ์
สรุปผลงาน สะท้อนผลลัพธ์ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำงานร่วมกัน และคิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น การใช้
สื่อประสมหลากหลายช่วยเพิ่มความสนใจ แรงจูงใจ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์และ
ความพึงพอใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ รูปแบบ CSCSR จึงเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา
ระดับประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเชื่อมโยงการเรียนรู้ (CSCSR) ร่วมกับสื่อประสม เศรษฐศาสตร์น่ารู้ สำหรับนักเรียน ป.4

สรุป

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเชื่อมโยงการเรียนรู้ (CSCSR) โดยใช้สื่อประสม ชุดเศรษฐศาสตร์น่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการสอน และการประเมินผล โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ การสร้างจินตนาการ การแสวงหาความรู้ การเชื่อมความสัมพันธ์ การสรุปผลงาน และการสะท้อนผลลัพธ์ ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วม รูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.85/87.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบ พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่ 12.23 คะแนน และหลังเรียนเพิ่มเป็น 22.00 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบ CSCSR สามารถพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านความพึงพอใจ พบว่านักเรียนและครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และครูผู้สอนมีความพึงพอใจสูงสุด รองลงมาคือด้านประโยชน์ที่ได้รับและบรรยากาศการเรียนรู้ ส่วนด้านการวัดและประเมินผลมีความพึงพอใจต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1.1 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเชื่อมโยงการเรียนรู้ (CSCSR) ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.85/87.50 และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จึงเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา โดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ในระดับประถมศึกษา

1.2 การขยายผลไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ควรพิจารณานำแนวคิดของกระบวนการ การสอนตามรูปแบบการร่วมมือเชื่อมการเรียนรู้ (CSCSR) ซึ่งเน้นการสร้างความสนใจ การเสนอ ความคิด การมุ่งกิจกรรม การแสดงผลงานและการสรุปสร้างสรรค์ผลงาน ไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย หรือศิลปะ เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และ ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างรอบด้าน

1.3 การใช้สื่อประสมในการส่งเสริมการเรียนรู้เนื่องจากสื่อประสมมีบทบาทสำคัญใน การเสริมสร้างความเข้าใจและความสนใจของนักเรียน ควรส่งเสริมให้ครูออกแบบและใช้สื่อประสม อย่างหลากหลาย เช่น ภาพนิ่ง วิดีโอ เสียงเพลง หรือเกมการศึกษา เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และเพิ่ม ประสิทธิภาพของการจัดการเรียน การสอน

1.4 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ควรให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้และเอกสาร ประกอบให้ เข้าใจ และควรให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทุกกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

1.5 การให้รางวัลการเสริมแรง เช่น ให้คำชมเชย รางวัลและสิ่งอื่นๆ ควรจัดเพื่อกระตุ้น ให้นักเรียนเพราะการเสริมแรงบางอย่างอาจจะไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ นักเรียนมากเท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ CSCSR ร่วมกับสื่อการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์หรือ YouTube ซึ่งอาจช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นในการ เรียนรู้และสามารถเรียนรู้แบบเปิดกว้างได้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบอื่น เช่น Team Assisted Individualization (TAI) หรือ Think-Pair Share เปรียบเทียบกับ CSCSR เพื่อหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในกลุ่มสาระสังคมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชยาภรณ์ เค้านา. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดล ซิปปา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ ต่อการเรียนวิชาสุขศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นรินทร์ วงสีสา. (2561). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเรื่อง เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอน แบบ ซิปปา (CIPPA) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์.
- ญดาภัก กิจทวี. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพของนักศึกษา ครูสังคมศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต. วิทยาลัยครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มัทนา สลิต. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเสริมทักษะการเรียนรู้ เรื่อง นครพนมเมือง มหัศจรรย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 1(3), 109-130.

- วิมลรัตน์ รูปแก้ว. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับสื่อประสมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบประสาทและอวัยวะรับความรู้สึก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. การค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2561). ผลงานทางวิชาการสู่...การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพมหานคร: อี.เค.บุ๊คส์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรรถัย มูลคำ. (2561). การพัฒนาการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). รายงานการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวคิด ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อุเทน วาหา. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสังคมศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้และทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. Springer Science & Business Media.
- Joyce, B. & Weil, M. (2020). Models of Teaching. (8th ed). New York: Courtesy of Reece Galleries Inc.
- Mayer, R. E. (2001). Multimedia learning. Cambridge University Press.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Harvard University Press.